

Република Северна Македонија
Republika e Maqedonisë së Veriut

СУДСКИ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
KËSHILLI GJYQËSOR I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SËVERIUT

ул. "Македонија" бр.5, 1000 Скопје | тел.02/3218 130 факс.02/3218 131 | contact@ssrm.mk
rr. "Makedonija" nr.5, 1000 Shkup | tel.02/3218 130 faksi.02/3218 131 | contact@ssrm.mk

Бр. 10-39/21 пренос

бр.10-4/ 2022

_____ 2022 год.

Судскиот совет на Република Северна Македонија по спроведена постапка за утврдување одговорност на С.З., судија на Апелационен суд Ш., на седницата одржана на 07.04.2022 година, врз основа член 72 став 5 и член 69 став 3 од Законот за Судскиот совет на Република Северна Македонија („Службен весник на РСМ“ бр. бр.102/19), а в.в. член 74 став 2 од Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр. 58/06, 62/06, 35/08, 150/10, 83/18, 198/18 и бр.96/19) го донесе следното

РЕШЕНИЕ

С.З., судија на Апелационен суд Ш., **СЕ РАЗРЕШУВА** од вршење на судиската функција, поради сторена потешка дисциплинска повреда што го прави недостоен за вршење на судиската функција пропишана со член 75 став 1 точка 4 од Законот за судовите, во врска со член 74 став 1 алинеја 1 и став 3 алинеја 1 и 2 од истиот закон.

Образложение

До Судскиот совет на Република Северна Македонија од страна на Подружница на странско трговско друштво И. К. С. А. Т. Е. С. К. – Подружница С. преку полномошник Адвокатско друштво Г. Д. АДВОКАТИ С. поднесена е претставка со барање за поведување на постапка за утврдување на одговорност и изрекување на санкции на судии против С.З., судија на Апелациониот суд Ш. и З. М.судија на Апелациониот суд Ш. за сторена повреда како ВД претседател на Апелационен суд Ш., заведено под бр.10-39/1 од 25.02.2021 година.

Барањето за поведување постапка за утврдување одговорност е поднесено согласно член 75 став 1 точка 4 в.в. со член 74 став 1 алинеја 1 Законот за судовите. Во барањето, образложени се причините за поднесување на истото при што е наведено дека истото се однесува за сторени повреди од страна на судијата С.З. бидејќи постапувала и учествувала во одлучување во постапка заведена пред Апелациониот суд Ш. под број ТСЖ-176/20 каде како полномошник на тужителот се јавува адвокатско друштво во кое на позиција адвокат е вработено лицето И. З. со кој е во крвно сродство, односно е син на посочениот судија. И покрај тоа што судијата Здравева била очигледно запознаена и свесна за постоењето на околностите кои налагале изземање, како и за очигледниот судир на интереси во конкретната постапка истата не се изземала од одлучување и постапување, ниту пак побарала изземање од ВД Претседателот на судот, со што сторила потешка дисциплинска повреда која ја прави недостојна за вршење на судиската функција. Поради оваа причина подносителот побара Судскиот совет на Република Северна Македонија да утврди

одговорност на судиите и да им изрече санкција разрешување од судиската функција врз основа на член 74 став 1 алинеја 1 од Законот за судовите, а воедно да донесе одлука со која ќе се утврди одговорност кај судијата за сторена повреда по чл.75 ст.1 т.4 од Законот за судовите. Во прилог на барањето доставени се докази.

Судскиот совет на Република Северна Македонија на седницата од 11.03.2021 година донесе одлука бр.10-39/2 од 12.03.2021 година со која е формирана Комисија на известители. Согласно чл.63 став 7 од Законот за Судскиот совет на РСМ, Комисијата на известители достави Известување до Советот за утврдената фактичка состојба, бр.10-39/5 од 22.03.2021 година во кое е констатирано дека барањето е навремено, целосно и очигледно не е неосновано, при што Советот на одржана седница на ден 25.03.2021 година донесе Одлука за продолжување на постапката бр.10-39/7 од 26.03.2021 година.

Со допис од 12.04.2021 година, Комисијата го достави на одговор Барањето за поведување постапка за утврдување одговорност, со приложените докази до судијата С.З.. Со поднесок бр. 10-39/12 од 27.04.2021 година, судијата достави одговор на барањето за утврдување на одговорност поднесено против неа.

Судијата С.З. во одговорот на барањето наведе дека согласно автоматската распределба на предмети постапувала по предметот ТСЖ-176/20 по жалба на предлагачот, со основ предлог за повторување на постапката поднесен од предлагачот И. К. С. А. Т. Е. С. К. – Подружница С. против решение на Основен суд Ш. ПЛ1-ТС-1/20 од 25.02.2020 година во кој како полномошник на тужителот е адвокатско друштво Н. Б. од Ш., каде нејзиниот син И. З. е во работен однос како адвокат. Меѓутоа претседателот на Апелациониот суд Ш. донел одлука Су бр.192/19 од 19.02.2019 година во која е утврдено дека околноста што како полномошници во предметите на Апелациониот суд Ш. се јавуваат адвокатите М. П. М. и С. Б. и двајцата од Ш. не претставува законска причина за изземање на судиите С. Ј. и С.З. во смисла на член 64 став 1 т. 3 и т. 6 од ЗПП затоа што нивните деца работат кај овие полномошници. Оваа одлука е донесена со цел да не се поднесуваат барања за изземање за секој предмет посебно. Од овие причини судијата не поднела известување за нејзино изземање од конкретниот предмет. Меѓутоа по поднесеното барање за изземање од предлагачот, судијата доставила известување до ВД Претседателот на судот З. М., кој со решение СУ-ИЗЗ бр.155/20 од 14.12.2020 година барањето го одбива како неосновано имајќи ја предвид одлуката на Претседателот на Апелациониот суд Ш. Су бр.192/19 од 19.02.2019 година. Од увидот во предметот по предлогот за повторување на постапката судијата утврдила дека за цело време во постапката С. Б. се јавува како полномошник на противникот така што нејзиниот син во овој предмет немал преземено ниту едно дејствије. Од овие причини смета дека се неосновани наводите на подносителот, како и дека со нејзиното постапување во тој предмет нема сторено потешка дисциплинска повреда што ја прави недостојна за вршење на судиската функција ниту пак постапувала несовесно и нестручно. Напоменува дека за судија на Основен суд Ш. е избрана на 27.06.1996 година, а од 13.09.2016 година за судија на Апелациониот суд Ш. Во досегашното оценување секогаш била оценувана со „многу добар“, а функцијата ја извршува чесно, совесно и непристрасно. Докази предложи.

Комисијата на известители на ден 04.05.2021 година одржа состанок на кој беше констатирано дека судијата против кого е поднесено барањето за утврдување одговорност доставила одговор на барањето и дека во смисла на чл.66 ст.1 од Законот за Судски совет на РСМ се исполнети законските услови за закажување на расправа. Во таа насока на наведениот состанок Комисијата на известители донесе заклучок да се закаже расправата за ден 09.06.2021 година.

Расправата се одржа во присуство на судиите против кои е поднесено барањето, полномошник на подносителот на барањето, Адвокатско друштво Г. Д.

АДВОКАТИ С. застапувано од адвокат К. Г. од С. кој остана во целост на наводите во барањето и доказите кон истите. Дополнително на Комисијата ја предочи одлуката ЕЦХР141(2020) на Европскиот суд за човекови права каде е утврдено дека има прекршување на правото на фер судење загарантирано во Европската конвенција за човекови права кога судија не обелоденил, не се изземал во случај каде постапувал по предмет каде неговиот син работи кај полномошникот на една од страните. Одлуката ЕЦХР141(2020) со превод на главниот извадок во копија се достави до Комисијата и двајцата судии.

Судијата С.3. на расправата остана на наводите во одбраната дадена во писмените изјави до Комисијата, а во продолжение на расправата, во рамките на доказната постапка Комисијата изврши увид во доказите доставени од подносителот на барањето во прилог на барањето.

Во својот завршен збор полномошникот на подносителот на барањето бара да се утврди потешка дисциплинска повреда со оглед на тоа што од доказите и изјавите на судиите се заклучува дека јасна е одредбата по однос на изземањето, согласно чл.64 ст.1 т.3 од ЗПП, а одлуката на претседател на суд не може да дерогира законски изречна одредба.

Судијата С.3. во завршен збор изјави дека со постапувањето во конкретниот предмет и со фактот дека не побарала изземање во смисла на чл.64 ст.1 од ЗПП нема сторено повреда бидејќи одлуката ја има донесено во совет од тројца судии и при донесувањето на истата не била пристрасна, а одлуката е донесена врз основа на закон без да има влијание која странка учествувала во спорот.

Врз основа на сите списи и нивна сеопфатна анализа, изјавата на судијата дадена во писмен одговор, како и на расправата, воедно и доказите изведени на расправата, Комисијата на известители согласно член 67 став 1 и 2 од Законот за Судскиот совет на РСМ (Сл.весник на РСМ бр.102/19) до Советот поднесе Извештај за констатирана состојба по барањето бр.10-39/18, по кој извештај Судскиот совет расправаше на седница одржана на ден 14.07.2021 година.

При постапување по конкретниот предмет, Судскиот совет констатираше дека судиите, знаеле за постоење на основ за изземање и свесно постапиле спротивно на горенаведените законските прописи и начела и притоа Судскиот совет утврди дека е предизвикана тешка последица, во смисла на член 74 став 3 од Законот за судовите, од постапувањето на судијата С.3., која во овој случај е придонес за градење негативна перцепција за судството, нарушување на угледот на судот и судиите и доведување под сомневање на непристрасноста во постапувањето на судот и правичноста при одлучувањето во врска со правата на граѓаните.

Судскиот совет при донесување на одлуката го имаше предвид и одговорот од судијата во врска со поднесеното барање за утврдување одговорност, изјавите дадени на расправата одржана на ден 09.06.2021 година, како и предложените докази, но утврди дека истите не се од одлучувачко значење за утврдување на поинаква фактичка состојба од веќе утврдената за конкретниот случај од погоре образложените причини.

Конкретно, постоењето на одлука на претходниот претседател на Апелациониот суд Ш. Су бр.192/19 од 12.02.2019 година според која околноста што како полномошници во предметите на Апелациониот суд Ш. се јавуваат адвокатите М. П. М. и С. Б двајцата од Ш. не претставува законска причина за изземање на судиите С. Ј. и С.3. во смисла на член 64 став 1 т. 3 и т. 6 од ЗПП затоа што нивните деца работат кај овие полномошници. Исто и постоењето на Решението СУ-ИЗ3- 164/18 од 06.12.2018 година на претседателот на В. суд на РМ на кое како пракса во одлучувањето се повикува во одбрана судијата З. М. е донесено по поднесено барање на тогашниот претседателот на Апелациониот суд Ш. за изземање од постапување по предмет на Апелациониот суд Ш. ГЖ-931/18. Постапувајќи по барањето Претседателот на В. суд со посоченото решене барањето го одбил како неосновано. Во ова решение не е одлучувано за судијата која имала син адвокат, туку за тогашниот претседател, кај кого паднал предметот со автоматска распределба, а кој бил во пријателски односи со тој судија. Овие одлуки не се од такво значење да влијаат за одговорноста на судиите бидејќи тие како судии, биле должни да постапуваат според законот,

потточно судијата С.З. да достави известување до ВД Претседателот и побара свое изземање кога го добила предметот и со тоа да спречи секако сомневање во непристрасноста на судот, со своето постапување да не влијае негативно врз довербата на граѓаните во однос на работата на судот и донесените одлуки.

Судскиот совет на Република Северна Македонија одлучувајќи во постапка за утврдување одговорност на С.З., судија на Апелационен суд, на седницата одржана на 14.07.2021 година донесе решение со кое ја разреши од вршење на судиската функција, поради сторена потешка дисциплинска повреда што го прави недостоеен за вршење на судиската функција поради очигледно прекршување на правилата за изземање во ситуации во кои судијата знаел или требало да знае за постоење на некоја од основите за изземање, која повреда е пришана со член 75 став 1 точка 4 од Законот за судовите, во врска со член 74 став 1 алинеја 1 и став 3 алинеја 1 и 2 од истиот закон.

По донесување на одлуката за разрешување, на истата седница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, на 14.07.2021 година, судијата од Апелациониот суд Ш., С.З. времено е оддалечена од вршење на судската функција со решение бр 10-39/19 од 15.07.2021 на Судскиот совет на Република Северна Македонија.

Незадоволна од донесеното решение, судијата С.З. поднела навремена жалба со наводи кои се однесуваат на сторени суштествени повреди на одредбите од Законот за судовите и од Законот за Судскиот совет на Република Северна Македонија, нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право.

Советот за одлучување по жалби формиран при В. суд на Република Северна Македонија одлучувајќи по жалба на С.З., судија од Апелационен суд Ш., против решението на Судскиот совет на Република Северна Македонија бр.10-39/25 од 26.07.2021 година, за разрешување од судиската функција, поради сторена потешка дисциплинска повреда, на седницата на Советот одржана на ден 29.11.2021 година донел решение ОСЖ.бр.8/21 со кое жалбата на С.З. ја усвоил, а решението на Судскиот совет го укинал.

Советот за одлучување по жалби нашол дека жалбата за сторена повреда на постапката во делот на тоа дека Судскиот совет на Република Северна Македонија при постапувањето по барањето за поведување на постапка за утврдување на одговорност го повредил принципот на индивидуализација на постапката со тоа што со истото решение ги разрешил истовремено од судиската функција С.З. и З. М., судии на Апелационен суд Ш. и покрај тоа што бил должен да води посебна постапка за секој судија и да донесе посебна одлука за секој од нив. Истото го поткрепува со тоа што постапката за С.З. е водена како постапка за утврдување одговорност на судија, додека постапката за судијата З. М. е водена како постапка за утврдување на одговорност на ВД Претседател на суд.

Советот за одлучување по жалби сметал и дека е основан жалбениот навод за нецелосно утврдена фактичка состојба. Во образложението на одлуката наведува дека Судскиот совет на Република Северна Македонија во фактичката состојба утврдил дека предметот ТСЖ-176/20 по предлог за повторување на постапката поднесен од предлагачот И. К. С. А. Т. Е. С. К. – Подружница С., против решението на Основниот суд Ш. ПЛ1-РС-1/20 од 25.02.2020 година, во кој полномошник на тужителот е Адвокатско друштво „Н. и Б.“ од Ш., каде синот на судијата З. е во работен однос, со автоматска распределба на предмети бил доделен кај неа. Од страна на тужениот преку неговиот полномошник на ден 04.12.2020 година било поднесено барање за изземање на судијата С.З. од постапување по предметот ТСЖ-176/20 поради постоење на индиции дека судијата е во блиско роднинско сродство со адвокатот И. З., кој е син на судијата и вработен кај полномошникот на тужителот. По повод поднесеното барање за изземање, судијата доставила известување до тогашниот ВД претседател на Апелационен суд Ш. З. М. кое наведува дека се основани наводите во барањето и воедно се повикала на претходна пракса, односно одлука СУ бр.192/19 од 12.02.2019 година во која е наведено дека околноста што како полномошници во предметите на Апелационен суд Ш. се јавуваат адвокатите М. П. М.

и С. Б. од Ш. не претставува законска причина за изземање на судиите С. Ј. и С.З., затоа што нивните деца работат кај овие полномошници. ВД Претседателот барањето за изземање го одбил како неосновано со решение СУ-ИЗЗ-155/20 од 14.12.2020 година.

Како причини кои ги навел Советот за одлучување по жалби дека е основан жалбениот навод за нецелосно утврдена фактичка состојба се тоа да Судскиот совет не утврдил со сигурност дали постојат основите од чл.74 ст.3 ал.1 и 2 од Законот за судовите и причините за решителните факти се противречни со содржината на доказите, па оттаму во решението Советот за одлучување по жалби наведува дека не е јасно од кои докази произлегува постоење намера или очигледна небрежност по вина на судијата и дали повредата предизвикала потешки последици. Оттаму, не е јасно кога предметот и бил даден во работа на судијата, нема доказ дека таа преземала дејствија во предметот ТСЖ-176/20, туку постои доказ дека на ден 11.12.2020 година поднела известување до ВД Претседателот на Апелационен суд Ш. и не го оспорила фактот дека нејзиниот син е вработен во Адвокатското друштво кое е полномошник на противникот и се до донесување на решението СУ-ИЗЗ-155/20 од 14.12.2020 година истатата не презела дејствија по конкретниот предмет.

Врз основа на горенаведеното Советот за одлучување по жалби при Врховниот суд на РСМ нашол дека без да бидат утврдени овие решителни факти не може со сигурност да се примени материјалното право. По испитување на наводите изнесени во жалбата на С. З., Советот за одлучување по жалби нашол дека основан е жалбениот навод дека донесеното решение е нејасно, неразбирливо и не содржи доволно образложени причини за решителните факти од кои се раководел Судскиот совет при одлучувањето.

При оценка на Советот за одлучување по жалби, тоа што со едно исто решение се разрешуваат од вршењето на судиската функција судија С.З. и тогашниот ВД Претседател З. М. го прави таквото решение незаконито. Ова е поткрепено со констатацијата дека колективниот пристап не е својствен за одлучување во вакви постапки, па по мислење на Советот за одлучување по жалби овие постапки требало да се одвојат, заради индивидуализација на пристапот кон нив. Колективниот пристап според овој Совет претставува повреда на законитоста на постапката. Во истото не е јасно разграничена одговорноста на судијата С.З. од одговорноста на Вд претседател судија З. М.

Комисијата на известители имајќи го предвид ставот на Советот за одлучување по жалби формиран при В. суд на Република Северна Македонија, донесе заклучок за повторување на постапката на засегнатите судии, па во таа смисла закажа расправа, која се одржа на ден 16.02.2022 година. На расправата беа присутни членовите на Комисијата на известители, подносителот на барањето АДВОКАТСКО ДРУШТВО – Г. Д. Адвокати, полномошници на Подружница на странско трговско друштво И. К. С. А. Т. Е. С. К. – Подружница С. преку полномошникот адвокат К. Г., лично судиите против кого е поднесено барањето – судијата С.З. и нејзиниот бранител адвокатот А. К. од Адвокатското друштво Г., К. и Н. од О. и судијата З. М. Подносителот остана во целост при своите целост на наводите во барањето, судиите против кого е поднесено истото останаа во целост кон одговорот на барањето, кон изнесеното во досегашниот тек на постапката како и кон предложените докази.

Подносителот на барањето на расправата дополни дека во целост останува кон поднесената претставка и дадените наводи во претходната постапка со дополнување во однос на заклучоците на Советот за одлучување по жалба од В. суд и тоа во однос на формалниот аспект на постапката односно заклучокот на Советот дека е повреден принципот на индивидуализација на постапката. Додаде дека нема формална законска пречка постапката да биде водена заеднички или индивидуално се додека на страните во постапката и се дадени сите права согласно Законот. Во таа смисла укажа дека своите права судиите ги искористиле со поднесување на жалби, па според тоа смета дека оправдано било постапката да се води заеднички со оглед да околностите заради разрешување на судиите произлегуваат од иста и поврзана фактичка состојба.

Во однос на Одлуката која се однесува на судијата С.З., подносителот истакна дека според нив фактичката состојба правилно била утврдена во претходната постапка, со оглед на тоа што судијата З. известувањето за обелоденувањето на фактот дека нејзиниот син работи кај еден од полномошниците на странките е по поднесеното барање за изземање, поднесено од страна на тужениот. Во тој контекст, Барањето за изземање на судијата беше пратено на 04.12.2020 година, а судијата З. веројатно произнесувајќи се по тоа барање првпат обелодоленила дека имало основ за изземање. За моментот на дознавање кои се странките и полномошниците во постапката смета тоа е истиот момент кога судијата го добила предметот во работа знаејќи го работниот ангажман на нејзиниот син. Додава дека судијата со пратеното известување за обелоденување на фактот дека нејзиниот син работи кај еден од полномошниците како активност не е услов за избегнување на одговорност. Само доколку се изземала судијата би било законски постапено. Судијата З. не само што ја игнорирала законската одредба, откако бил даден сериозен сомнеж за непристрасноста на судијата и со барањето за изземање судијата имала можност да постапи законски и да се из земе. Наместо тоа судијата аргументирала спротивно на законските одредби и спротивно на принципите на непристрасност кои се гарантираат во една постапка. Со оглед на тоа аргументот на обелоденување и пратеното известување до в.д. Претседателот, повикувањето на паушалните изјави дека судијата е независна и повикувањето на Одлуката на Апелациониот суд СУ бр.129/19 не може да биде основ за ослободување од одговорност. Според застапникот на барањето судската пракса не може да дерогира изречни законски одредби. Понатаму изнесе дека Европскиот суд за човекови права во мноштвото пресуди го брани принципот на непристрасност како фундаментален и основен елемент на една постапка, па така во пресудата бр.73797/01 на К. против Кипар ЕЧП заклучува. Непристрасноста значи отсуство на предрасуда или пристрасност во било која форма. Блиска роднинска врска кај еден од полномошниците на странките кои имаат интерес да успее во овој предмет кој предмет е со висока вредност, во кој предмет е дадено барање за изземање, судијата постапувала игнорирајќи го законот, сомнежите за пристрасност, а со тоа повредувајќи ги основните начела на постапката. Со оглед на тоа дека македонскиот Закон за парнична постапка точно ја именува како основен постулат и критериум за изземање на судиите е наведен во член 64 став 1 точка 6. Изнесен дека станува збор за важен критериум што судиите треба да внимаваат по службена должност, а не и по барање за изземање ноншлнтно да се аргументира дека нема основ за пристрасност. Овој критериум за непристрасност е именуван и во Законот за судовите како основ кој доколку е повреден предизвикува потешка дисциплинска постапка поради што сме тука. Членот 8 од Законот за адвокатура предвидува дека Адвокатското друштво врши адвокатска дејност како адвокат-поединец, по што не е важно кој застапува во адвокатското друштво во однос на утврдување на статусот полномошник. Врз основа на горенаведеното подносителот даде предлог за разрешување на судијата С.З..

Бранителот на Судијата С.З., адвокат А. К. изјави дека процесниот институт изземање на судија во својата законска форма утврдена во членовите 64 и 65 од ЗПП сумарно, а во смисла на околностите кои се релевантни за оваа постапка ги предвидува 3 клучни сегменти: постоењето на причини за изземање, дознавањето на судијата за причини за изземање и надлежноста за одлучување за изземањето. Наведе дека во конкретниот случај наводната причина заради која се води оваа постапка е работниот однос на синот од судијата З. во Адвокатското друштво Н. и Б.. Централното прашање кое е неопходно се поставува е дали синот на судијата З. е всушност полномошник на странката или пак тој е вработен во Адвокатско друштво правно лице, каде исто така е вработен и полномошникот на странката. Даде свое објаснување дека треба да се примени Законот за адвокатура, конкретно членот 6 кој што предвидува дека адвокатот својата дејност ја обавува самостојно како адвокат поединец или пак здружен со други адвокати од адвокатско друштво. Примената на овој член би значела дека адвокатот С. Б. е единствен полномошник на странката кој пак својата адвокатска дејност ја обавува здружен со други адвокати, меѓутоа не и со синот од судијата, кој е само вработен како адвокат, без сопственички удел таму.

Истакна дека тоа впрочем е видливо и од самото полномошно каде исклучиво адвокат С. Б. е полномошник на странката. Во продолжение наведе дека вториот сегмент го наметнува прашањето кога судијата го зела во работа овој предмет и кога таа дознала дека има можен конфликт на интереси. Имено, акмис системот врши автоматска распределба на предметите и ги определува судиите онака како што бара законот, но тоа не значи дека предметот е веднаш предаден на судијата во работа, како би можеле да се испитуваат околности. Со оглед на големиот обем на предмети кои пристигнуваат во Апелациониот суд, а истовремено малиот број на судии, судијата З., како што наведе бранителот немала можност да се запознае со деталите од овој предмет, се до добивањето на барањето за изземање, а веднаш по приемот на истото постапува согласно ЗПП и судскиот деловник и доставила известување до в.д. Претседателот на Апелациониот суд Ш., со кое ја обелоденила информацијата за вработување на нејзиниот син во ова адвокатско друштво. Третиот сегмент смета дека се однесува на одлучувањето по повод барањето за изземање. Во овој предмет в.д. Претседателот одлучил дека не се исполнети законските услови за изземање на судијата, а непобитен факт е дека судијата З. не превзела ниту едно дејствие по оваа постапка пред добивањето на одлуката од в.д. Претседателот. Од друга страна доколку судијата З. сама поднела барање за изземање, по однос на изземањето и по однос на самиот предмет исходот не би бил поинаков. Потенцира и дека Одлуката по однос на самиот предмет е донесена во Совет од тројца судии кои заедно утврдиле ненавременост на Предлогот за повторување на постапката. Според бранителот овој факт гласно говори за непристрасноста на судијата З. во конкретниот случај. За крај наведе дека в.д. Претседателот на судот и судијата З. примениле цврсто утврдена пракса по однос на изземањето за ваквиот случај, кое датира од Претседателот на судот. Конечно подведувањето на причината за изземање која што се однесува на други околности, кои можат да ја доведат непристрасноста под знак прашање не се претпоставува, напротив околностите мора да се докажат за да станат веројатни. Пресумцијата е дека не постојат се додека не се докажат. Тоа е всушност разликата зошто овој став 6 од член 64 е релативна повреда според ЗПП, а не е апсолутна како ставовите од 1 до 5. Во оваа смисла се напатствијата на Советот за одлучување по жалби кај В. суд кој недвојбено ги изнесува сите околности кои што се спорни во конкретниот случај. Предложи постапката против судијата З. да се запре.

Судијата С.З. во своето излагање истакна дека останува во се досега кажаното како на претходниот записник во првичната расправа, така и во наводите истакнати во жалбата. Дополни дека имајќи ја во предвид одлуката на Советот на ВСРМ, во конкретниот предмет постапила согласно одредбите од член 64 и член 65 од ЗПП, така што при поднесеното барање за изземање од странката, ги презела потребните дејствија. Во моментот кога го добила предметот во работа, немала можност да биде запознаена дека во конкретниот предмет како полномошник се јавува Адвокатското друштво Н. и Б., поради големиот број на предмети кој што ги имаат во работа во Апелациониот суд Ш. Фактот што нејзиниот син е вработен во Адвокатското друштво Н. и Б. според судијата не значи, односно не е можно да биде запознаена со предметите кое што ги има тоа Адвокатско друштво. Без оглед на тоа дали се работи за предмет во кој што на една од странките полномошник е Адвокатското друштво Н. и Б. Ова од причина што, кога судијата ги добивала предметите, согласно распределбата на АКМИС системот, поради големиот број на предмети, не е во можност да направи увид во секој предмет поодделно за која странка станува збор. Распределбата на предметите согласно АКМИС системот се прави еднаш во денот, околу 13 часот, уписничарот ги внесува предметите во истиот и потоа врши распределба, што следува физички предметот на судијата да му се додели по 14 часот. Наведе дека со уписничарот потоа се средува бројот на предмети кои и се доделени во текот на конкретниот работен ден. Истакна дека предметите кои што се доделени во работниот ден, не може во истиот месец да се работат, па оттаму изостанува можноста секој предмет кој што судиите би го добиле во работа денес истиот ден да осознаат за каков предмет станува збор и дали има услови за изземање на судијата по конкретниот предмет. Ова е резултат како што наведе во излагањето на големиот број на

предмети, а предметите се работат наназад од 3-4 месеци. Смета дека тоа е причината поради која што во моментот кога и бил доделен предметот во работа не била во можност да утврди дека има предмет во кој на некоја од странките полномошник е Адвокатското друштво Н. и Б. За овој факт прв пат дознава откако и било доставено барањето за изземање од странката.

По добивањето на барањето за изземање, судијата го известува Претседателот за причините и околностите во однос за постоењето на елементи за пристрасност. Затоа по доставувањето на барањето за изземање доставила известување до в.д. Претседателот на судот и покрај веќе постоечката одлука од претходниот претседател и известување од в.д. Претседателот дека судијата С.З. нема да биде изземена од постапување по предмети каде како полномошник се појавува Адвокатското друштво Н. и Б. Во нејзиното известување до в.д. Претседателот ги обелоденила, како што изнесе неспорните факти дека нејзиниот син е вработен во Адвокатското друштво, па оттаму смета дека не го повредила принципот на непристрасност. Имајќи го во предвид дека согласно судскиот деловник во конкретниот случај в.д. Претседателот е тој што одлучува за изземањето, обврска на судијата била единствено да достави известување до в.д. Претседателот. Откако тоа го доставила по поднесеното барање за изземање предметот со сите списи преку АКМИС системот со движење бил доставен до писарница, па од писарница до в.д. Претседателот со цел да се одлучи дали постојат услови за изземање или не. Наведе дека во тој период, се до донесување на одлуката на в.д. Претседателот, предметот не бил кај неа и истата немала можност да постапува по конкретниот предмет. Потенцира дека барањето за изземање до странката е доставено на 04.12.2020 година, а известувањето кое што судијата го доставила до в.д. Претседателот е од 11.12.2020 година. Откако Претседателот донел Одлука на 14.12.2020 година со која не е изземена судијата од постапување по предметот, истиот повторно преку АКМИС системот и бил доделен во работа. Смета дека ваквата одлука на в.д. Претседателот како судија морала да ја почитува и немала друга можност освен да постапува по предметот, независно од тоа дали се согласувала со вака одлученото. Наведе дека фактот што не била запознаена дека таков предмет има во работа е поради тоа што Одлуката со која не е изземена од постапување е од 14.12.2020 година, а предметот е рефериран на 24.12.2020 година. Наведе дека и било потребно време за да го проучи предметот, да го реферира и да го изнесе пред Советот, а за неа како судија не е од значење кој е странка во постапката, туку единствено значајна е жалбата, односно жалбените наводи, да одговори на истите, во согласност со законот и воедно да се донесе одлука согласно закон.

Комисијата на известители достави извадок од контролникот на Судскиот Совет на судиите и подносителот, а во врска со датата на прием на предметот во судот и решавањето.

По однос на истиот судијата С.З. истакна дека видно од извадокот од Контролникот јасно произлегува дека предметот го примила на 18.11.2020 година, што значи дека во тој период решавала предмети наназад 3 месеци, со што се потврдува фактот дека не била во можност да знае дека има во работа таков предмет, па затоа откако било поднесено барањето за изземање ги презела сите потребни дејствија согласно член 64 и член 65 од ЗПП и додаде дека не ја сторила повредата за која се товари. По однос на праксата од ЕСЧП, додаде дека секој посебен случај наведен во решението е подетално опишан во жалбата и ниту еден случај не може да претставува пракса во конкретниот случај. Истакна дека предметот со Кипар кој што исто така е подетално образложен во жалбата, не може да претставува пракса за во конкретниот предмет, бидејќи во тој предмет странката дознава за фактите дека постоеле елементи на непристрасност на судијата откако судијата донел одлука, а странката за тие факти дознава по донесувањето на Одлуката на судијата. Во конкретниот случај таа постапувала по предметот откако добила Одлука со која не била изземена од Претседателот, нешто што го посочи како значаен факт.

Подносителот на барањето во завршните зборови наведе дека од доказите произлегува дека постои потешка дисциплинска повреда согласно член 75 став 1 точка 4, па од таа причина стои при ставот и бара Судскиот совет да ја утврди оваа повреда и да изрече разрешување на судијата. По однос на аргументите на полномошникот на судијата С.З. дека синот на судијата не бил полномошник во конкретната постапка, со оглед на тоа што не преземал дејствија во постапката, смета дека оваа аргументација е со цел да се избегне одговорноста на судијата, имајќи го во предвид членот 8 од Законот за адвокатура кој предвидува дека Адвокатското друштво врши адвокатска дејност како адвокат-поединец. Воедно судиите во секој момент треба да внимаваат на основите за изземање и веднаш штом ќе се осознае за истите потребно е самиот да се изземе, што не е сторено во конкретниот случај.

Во својот завршен збор бранителот на судијата З. наведе дека судијата ја врши судиската функција од 1996 година која се заснова на личен интегритет, објективност и непристрасност во досегашниот тек на постапката и воопшто судиската кариера и истите се инспиративни за секој млад јурист. Истакна дека повредата која сега неосновано се става на товар на судијата е спротивна на словото на законот, правичноста, фактите и доказите. Смета дека основот за поведување на оваа постапка се заснова на негативна правна претпоставка. Понатаму додаде дека непристрасноста на судијата се претпоставува се додека не се докаже спротивното. Па, во услови кога судијата ги презела сите потребни законски должности, не постои легитимен сомнеж за нејзината непристрасност. Меѓутоа она што е од особена важност за овој случај е дека прашањето за потенцијалната непристрасност не останало необјавено. Самата странка тоа го иницирала, а и судијата со известувањето до в.д. Претседателот. Смета дека следот на постапката упатува на неколку круцијални факти: Самоиницијативното изземање немало да резултира со исход различен од постојниот, туку спротивно на начелото на економичност истото би довело до неосновано одложување на постапката, судијата ја обелоденила оваа информација и истата не превзела ниту едно дејствие во оваа постапка, се додека в.д. Претседателот на судот не одлучил по повод барањето за изземање на странката. По добивањето на конечната одлука со која се одбива барањето за изземање судијата З. во конкретниот предмет постапувала како Претседател на Совет, односно во Совет со уште двајца други судии од истиот суд, а овој факт говори за непристрасно донесената одлука. Во таа смисла неспорно е дека не постои намера или очигледна небрежност по вина на судијата да стори повреда во смисла на став 3 од член 74 од Законот за судовите. Вториот услов за поведението на судијата да се класифицира како тешка дисциплинска повреда е да настапи тешка крајна последица, која според бранителот не може да се утврди во конкретниот случај. Предложи Судскиот совет при одлучувањето да ги има во предвид дадените напасти од В. суд и да донесе одлука со која ќе ја запре постапката.

Судијата С.З. во завршен збор изјави дека како судија на Апелационен суд Ш. согласно одредбите од член 64 и 65 од ЗПП во конкретниот предмет ги презела сите потребни дејствија почитувајќи го кодексот за судиска етика и принципот на непристрасност, принципот на интегритет и членот 6 од ЕКЧП, па така со ниту едно дејствие не ја сторила повредата за која е разрешена и која повреда би ја правела непостојна за вршење на судската функција. Напомена дека принципот на непристрасност е значаен елемент во однос на членот 64 и 65 од ЗПП според кој принцип согласно праксата на ЕСЧП личната непристрасност на судијата мора да биде претпоставена се додека не се докаже спротивното. Смета дека во конкретниот случај нема основи ниту докази кои укажуваат на лични предрасуди или пристрасност од нејзина страна. Исто така во однос на објективниот елемент на непристрасност ЕСЧП истакнува дека мора да се утврди релативно одвоено од однесувањето на судијата дали постојат повредливи факти кои можат да создадат сомнеж во врска со непристрасноста, а вакви докази не се докажани во текот на целата постапка.

По донесени решенија ОСЖ.бр.8/21 и ОСЖ.бр.9/21 од 29.11.2021 година на Советот за одлучување по жалби формиран при В. суд на РСМ во врска со поднесени

жалби на судиите од Апелационен суд Ш. С.3. и З. М., против решението на Судскиот совет на РСМ бр.10-39/25 од 26.07.2021 година, Советот ја повтори постапката и по одржаната расправата, а врз основа на изведените докази Комисијата на известители ја констатира следната состојба:

Основниот суд во Ш. по тужба на тужителот Градежно трговско друштво Б. Ш. АД Ш. во стечај преку полномошник Адвокатско друштво Н. и Б. од Ш. со предлог за издавање судски налог против тужен И. К. С. А. Т. Е. С. К. – Подружница С. за наплата на долг во вредност 124.974.329,00 денари на ден 25.02.2020 година донел решение ПЛ-ТС -1/20 со кое предложениот судски платен налог се усвојува, и се задолжува тужениот да му плати на тужителот главен долг во износ од 124.974.329,00 денари со казнена камата во висина на рефрентна стапка на НБРМ.

На ден 11.09.2020 година од страна на полномошникот на тужениот до Основен суд Ш. поднесен бил предлог за повторување на постапката ПЛ-ТС-1/20 во смисла на член 392 став 1 т.2 и член 392 став 1 т.7 од ЗПП поради тоа што на тужениот со незаконско постапување односно со пропуштање на доставувањето не му била дадена можност да расправа пред судот и тужениот со дознавање за постапката и решението ПЛ-ТС-1/20 стекнал можност да се употреби правосилност на одлука на судот која порано меѓу истите странки е донесена за исто барање.

Со решение на Основниот суд Ш. ПЛ-ТС-1/20 од 16.10.2020 година предлогот за повторување на постапката е отфрлен како ненавремен. Тужениот преку полномошникот на ден 30.10.2020 година против решението на Основниот суд Ш. ПЛ-ТС-1/20 од 16.10.2020 година поднел жалба по која пред Апелациониот суд Ш. заведен бил предметот ТСЖ-176/20.

Предметот во Апелациониот суд во Ш. со автоматска распределба бил доделен во работа на судијата С.3. како претседател на совет, составен од тројца судии С.3. - претседател и С. М. и М. Г. С. – членови, кој, со решение ТСЖ-176/20 од 24.12.2020 година жалбата ја одбива како неоснована, а решението на Основниот суд Ш. ПЛ-ТС-1/20 од 16.10.2020 година го потврдува, што значи е одлучено во корист на странката што ја застапува полномошникот кај кој е вработен синот на судијата С.3..

Всушност, во предметот како полномошник на тужителот се јавува адвокатско друштво Н. Б. од Ш. во кое И. З., син на судијата С.3. е во работен однос како адвокат, кај факт неспорно го потврдува и судијата С.3.. Неспорно е дека судијата З. била запознаена со овој факт, но не доставила извстување до ВД Претседателот дека пека постојат околности што несомнемо ја доведуваат под сомневање нејзината непристрасност, а со цел да биде изземана од натамошно постапување и одлучување по предметот согласно член 64 од ЗПП.

По добиени индиции за постоење на основ за изземање на судијата, од страна на тужениот преку неговиот полномошник на ден 04.12.2020 година, а врз основа на член 67 став 1 од ЗПП до ВД Претседателот на Апелациониот суд Ш. поднесено е барање за изземање на судијата С.3. од постапување по предметот ТСЖ-176/20. Во барањето подносителот навел дека истото се поднесува од причина што постојат индиции дека судијата С.3. е во блиско роднинско сродство со адвокат И. З. од Ш., син на судијата, вработен кај полномошникот на тужителот Адвокатско друштво Н. и Б. од Ш. Потенцијалното роднинско сродство основано ја доведува во прашање непристрасноста на судијата, а вооедно претставува апсолутен и изречен основ за нејзино изземање од евентуално постапување по предметот во смисла на член 64 став 1 т.3 од ЗПП.

По повод поднесеното барање на ден 11.12.2020 година судијата С.3. доставила известување до ВД претседателот на Апелациониот суд Ш. во кое наведува дека се основани наводите дека адвокатот И. З. кој е вработен во Адвокатско друштво

Н. и Б. од Ш. е нејзин син и се повикала на претходна пракса воведена од претходниот претседател на Апелациониот суд Ш. кој со одлука Су.бр.192/19 од 12.02.2020 година со која утврдил да околноста што како полномошници во предметите на Апелациониот суд Ш. се јавуваат адвокатите М. П. М. и С. Б. двајцата од Ш. не претставува законска причина за изземање на судиите С. Ј. и С.З., а во смисла на член 64 став 1 т. 3 и т. 6 од ЗПП затоа што нивните деца работат кај овие полномошници. Во конкретниот случај нејзиниот син немал превземено дејствија, кое нешто може да се утврди од увидот во списите на предметот.

ВД Претседателот на Апелациониот суд Ш., З. М. постапувајќи по барањето за изземање од полномошникот на тужениот за изземање на судијата С.З. да не постапува по предметот на Апелациониот суд во Ш. ТСЖ-176/20 на ден 14.12.2020 година донел решение СУ-ИЗЗ-155/20 со кое барањето за изземање го одбил како неосновано со образложение дека не се исполнети законските услови за изземање, од причина што синот на судијата Здравева не е полномошник во конкретниот предмет, ниту пак има заменичко полномошно, односно истиот нема преземено ниту едно дејствије во постапката, туку единствено е вработен кај полномошникот на тужителот. Според ова решение, несомнено е дека синот на судијата како вработен кај полномошникот на тужителот помага во работата како полномошник и тоа е можна причина за изземање по член 64 став 1 т.6 од ЗПП кои ја доведуваат под сомнение непристрасноста на судијата, но тие причини се со релативно дејство. Пнатаму според истото решение, тие причини мора да се сторат веројатни, да се проследат со факти и докази кои укажуваат на поврзаност на интересите на судијата со некои од учесниците во постапката на кој начин непристарсноста и објективноста на судијата може да биде доведена под сомневање.

Со Одлуката на претседателот на Апелациониот суд Ш., Су бр.192/19 од 12.02.2019 година, како што е и погоре наведено, одлучено е дека околноста што како полномошници во предметите на Апелациониот суд Ш. се јавуваат адвокатите М. П. М. и С. Б. двајцата од Ш. не претставува законска причина за изземање на судиите С. Ј. и С.З. во смисла на член 64 став 1 т. 3 и т. 6 од ЗПП затоа што нивните деца работат кај овие полномошници.

Решението СУ-ИЗЗ- 164/18 од 06.12.2018 година на претседателот на В. суд на РМ на кое како пракса во одлучувањето се повикува во одбарана судијата З.М. е донесено по поднесено барање на тогашниот претседателот на Апелациониот суд Ш. за изземање од постапување по предмет на Апелациониот суд Ш. ГЖ-931/18. Во конкретниот предмет се работи за поднесен предлог од предлагачот Д. И. од Ш. за определување на друг апелационен суд по предметот ГЖ-931/18 доделен на тогашниот претседателот на судот бидејќи противникот А. Д. е син на К. Д. судија на Апелациониот суд Ш. воедно и заменик претседател на судот која е во секојдневни службени релации и пријателски односи со претседателот. Постапувајќи по барањето Претседателот на В. суд со посоченото решене барањето го одбил како неосновано. Во ова решение не е одлучувано за судијата која имала син адвокат, туку за тогашниот претседател, кај кого паднал предметот со автоматска распределба, а кој бил во пријателски односи со тој судија.

Комисијата при повторувањето на постапката и со поднесувањето на извештајот со Советот ги имаше предвид и напатствијата дадени во решенијата на Советот за одлучување по жалби формиран при В. суд на РСМ. Во таа смисла, а по однос на индивидуализацијата на постапките за двајцата судии констатира дека нема предвидено законски одредби за раздвојување на постапката. Оттаму, констатира дека за секој судија поединечно во решението со кое истите се разрешени од судиската функција детално се дадени и образложени причините кои доведуваат и укажуваат на сторена повреда. Меѓутоа, раздвојувањето на постапката Комисијата смета дека не е од значење во конкретниот случај и нема да придонесе за формирање на различен став и утврдување на поинаква фактичка состојба од онаа која е утврдена во

претходната постапка. Особено ако се земе предвид тежината на сторената повреда и можноста која судиите ја имале да преземат соодветни дејствија со цел да се отстрани сомнежот во делот на тоа дали постои судир на интереси кои судијата 3. не го идентификувала самоиницијативно.

Согласно член 64 став 1 точка 3 од ЗПП, судија или судија-поротник не може да ја врши судиската должност ако странката или законскиот застапник или полномошникот на странката му е роднина по крв во права линија до кој и да е степен, а во странична линија до четврти степен, или му е брачен другар, вонбрачен другар или роднина по сватовство до втори степен, без оглед дали бракот престанал или не.

Согласно член 64 став 1 точка 6 од ЗПП, судија или судија-поротник не може да ја врши судиската должност ако постојат други околности што ја доведуваат во сомневање неговата непристрасност.

Согласно член 65 став 2 од ЗПП, судијата штом ќе узнае дека постои некоја од причините за изземање од членот 64 точки 1 до 5 на овој закон, должен е да ја прекине секоја работа врз тој предмет и за тоа да го извести претседателот на судот, кој ќе определи замена, а согласно став 2, ако судијата смета дека постојат други околности што ја доведуваат во сомневање неговата непристрасност (член 64 точка 6), тој за тоа ќе го извести претседателот на судот, кој ќе одлучи за изземањето.

Востановените принципи во Кодексот на судиска етика се утврдни стандарди за етичко однесување на судиите. Тие даваат насоки на судиите и креираат рамка за регулирање на однесувањето на судиите.

Принципот на непристрасност е од суштествено значење за соодветно извршување на судиската функција. Судијата е должен да ја врши судиската функција непристрасно, како при донесувањето на одлуките, така и во водењето на постапките. Согласно примената на принципот судијата внимава на своето изземање кога не е во можност да донесе непристрасна одлука по одреден предмет, односно да не остави впечаток дека не е во состојба да суди непристрасно. Судијата ќе се из земе од учеството во која било постапка каде што не може да донесе непристрасна одлука. Судијата е обврзан секогаш да ги препознае со закон и судска практика утврдените случаи и да побара свое изземање од случај што му е доделен во работа или по кој е определен да постапува

Понатаму, Кодексот за судска етика предвидува дека судијата, односно судијата поротник со своето однесување, како во судот, така и надвор од судот, придонесува за одржување, односно подобрување на довербата на јавноста, правната професија и подобрување на довербата кај странките во непристрасноста на судијата и на судството. Судијата-судијата поротник внимава на своето изземање кога не е во можност да донесе непристрасна одлука по одреден предмет, односно да не остави впечаток дека не е во состојба да суди непристрасно. Судијата/судијата поротник ќе се из земе од учеството во која било постапка каде што не може да донесе непристрасна одлука. Таквите постапки вклучуваат, но не се ограничуваат на случаи каде што: судијата-судијата поротник има суштинска наклонетост, односно предрасуда во однос на некоја од странките или пак има лични познавања на оспорените доказни факти од интерес за постапката.

Интегритетот е атрибут на чесност и праведност. Судијата или судијата поротник секогаш не само во извршувањето на службените должности постапува чесно и на начин што е од корист за соодветното вршење на судиската функција. Согласно овој принцип, судијата не смее да го користи угледот на судиската функција за задоволување на приватните интереси или на интересите на некој член од семејството или на кого било друг. Судијата не смее да дозволи другите да добијат впечаток дека некој е во посебна позиција несоодветно да влијае врз него при неговото вршење на судиските должности.

Воедно, согласно постулатите пропишани во Кодексот судијата е должен да ги препознае и да се заштити од случаите што се подведуваат под судир на интереси и корупција. Доколку судијата смета дека определено поведение би ги прекршило

принципите на Кодексот, може да поднесе барање за советодавно мислење или совет до Советодавното тело за етика при Здружението на судиите на Република Северна Македонија., нешто што ниту судијата С.З., ниту судијата Зоранчо Мицевски го сториле во конкретниот случај.

Меѓународните стандарди, насоки и препораки дефинираат дека јавниот интерес мора да биде на прво место, а транспарентноста на процесот на донесување одлуки е од исклучително значење.

Постојат три дефинирани форми на судир на интереси, фактички, видлив и потенцијален. Вистински, односно фактички судир на интереси вклучува директен судир помеѓу тековните обврски и одговорности на службеното лице и неговите постојни приватни интереси. Видливиот судир на интереси се однесува на ситуација каде што постои личен интерес кој што разумно од страна на другите би можело да се смета дека влијае на извршувањето на должностите на службеното лице, иако всушност не мора да постои такво несоодветно влијание или воопшто нема влијание, додека пак потенцијален судир на интереси постои кога службеното лице има приватен интерес што би можело да биде во судир со неговата службена должност во иднина.

Секој судија е должен да ги препознае и да се заштити од случаите кои се подведуваат под судир на интереси и корупција.

Согласно член 2 став 3 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, под судир на интереси се подразбира состојба во која службеното лице има приватен интерес што влијае или може да влијае врз непристрасното вршење на неговите јавни овластувања или службени должности.

Членот 73 ст.1 од истиот закон предвидува ако службено лице учествува во расправа на орган или тело во кое се одлучува за работи за кои тоа или блиско лице има приватен интерес, службеното лице е должно да го пријави постоењето на приватниот интерес и да се из земе пред расправата и одлучувањето, а најдоцна пред почетокот на одлучувањето.

Согласно член 75 став (1) од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, кога службеното лице ќе дознае за околности што укажуваат на постоење на судир на интереси или на потенцијален судир на интереси, е должно веднаш да побара да биде изземено и да запре со своето постапување. Согласно на став (2) од овој член, службеното лице ќе биде изземено од вршењето на определено дејствие со одлука на органот во кој е избрано или именувано, односно каде што врши функции, јавни овластувања или службени должности и по барање на заинтересирано лице кое дознало за околности што укажуваат на постоење на судир на интереси или на потенцијален судир на интереси.

Во случај кога постои сомневање за постоење на судир на интереси, Државната комисија поведува постапка за утврдување постоење судир на интереси. Постапката од може да се поведе по службена должност, по барање на службено лице, по пријава на друго лице, по барање на раководното лице во органот, односно институцијата каде службеното лице врши функции, јавни овластувања или службени должности и по анонимна пријава – (Член 76 ст.1). Ова укажува на фактот дека судијата З., можела да поднесе барање за утврдување постоење судир на интереси. Со оглед на тоа дека истото не го сториле, Комисијата смета дека не ги презела сите потребни дејствија со цел да се заштити. Одлуката – мислењето која би ја донела Државната комисија во конкретниот случај би била од значење при утврдување на поинаква состојба од веќе утврдената.

Според праксата на Европскиот суд за човекови права во Стразбур во случајот Кулиас против Кипар ECHR 141/2020 од 26.05 2020 година, судот нашол дека има прекршување на член 6, во однос на правото на фер судење, од Европската конвенцијата за човекови права кога во врска со жалбата на подносителот еден од судиите на В. суд кој одлучувал во постапката не бил независен поради тоа што синот на судијата работел во адвокатска канцеларија чил основачки партнер ја застапувал спротивната страна во случајот. Судот нашол дека особено дека иако судијата автоматски не морал да се из земе од овој случај, крвното сродство мора веднаш да биде обелоденето на почетокот на постапката. Во тој случај, подносителот

дознал за вработување на синот на судијата во канцеларијата која ја застапувала спротивната страна откако истиот го изгубил спорот во жалбена постапка. Утврдено е објективно постоење на присрасност и основано сомневање за недостиг на независност од страна на судијата кое е објективно оправдано.

Правото на правична судска постапка во член 6 на Конвенцијата подразбира предметот да биде разгледан од независен и непристрасен суд што е воспоставен со закон. Принципите што се применуваат кога се утврдува дали некој суд може да се смета за независен и непристрасен се применуваат еднакво на професионалните судии и судиите поротници.

При утврдувањето дали некој орган може да се смета за независен, Судот ги зема предвид следниве критериуми начинот на назначување на неговите членови, времетраењето на нивниот мандат; постоењето на гаранции против надворешни притисоци и дали органот остава надворешна претстава за независност. Она што е тесно поврзано со овој предмет се гаранциите против надворешните притисоци. Судската независност бара поединечните судии да не бидат подложени на несоодветни влијанија што доаѓаат како надвор од судството, така и однатре.

Неспорна е констатацијата дека се прави динстинкција меѓу субјективен пристап, односно, правење обиди за утврдување на личните убедувања или интереси на дадениот судија во некој конкретен предмет и објективен пристап - утврдување дали се понудени соодветни гаранции за исклучување какво било легитимно сомневање во оваа смисла. Во согласност со објективниот тест, кога се применува за некој орган што заседава како судски совет, мора да утврди дали, прилично независно од личното однесување на кој било член на тој орган, постојат факти што може да се утврдат и би можеле да предизвикаат сомневања во однос на неговата пристрасност (Castillo Algar v. Spain).

Објективниот тест ги разгледува хиерархиските или другите врски меѓу судијата и другите лица што се вклучени во постапка и што објективно ги оправдуваат сомнежите околу непристрасноста на судот. Оттаму, мора да се одлучи во секој поединечен предмет дали предметниот однос е со таква природа и толкава мера што би упатил на непристрасност на судот. Станува збор за довербата што судовите во едно демократско општество мора да и ја влеваат на јавноста, вклучително и на обвинетиот, па од тие причини секој судија за којшто постои легитимна причина за сомневање дека е пристрасен неопходно е да се повлече.

Следствено на тоа, професионалните, финансиските и персоналните врски помеѓу судијата и странката во предметот или адвокатот покренуваат сомневања во непристрасноста на судијата кој постапува по предметот. Кога некој роднина на судијата работи за адвокатска фирма која постапува за странката потребно е да се разгледа врската помеѓу судијата и неговиот роднина, на пример блискоста на врската меѓу родител и дете е поверојатно дека ќе доведе до утврдување на недостаток на непристрасност, големината на адвокатската фирма, дали роднината бил инволвиран во предметниот случај или работел со други лица кои биле инволвирани во него, позицијата на роднината во адвокатската фирма и потенцијален финансиски интерес.

Комитетот за судска етика при Илиноис (The Illinois judicial ethics committee) дава објаснување дека доколку роднината на судијата е ко-партнер во адвокатското друштво интересите на истиот се очигледни и големи. Но, од друга страна ако роднината на судијата е вработен во адвокатско друштво со повеќе од 200 вработени лица интересите се минимални.

Судијата не прави никаква етичка несовесност доколку се повлече од сите случаи кои вклучуваат адвокатска канцеларија во која роднината на судијата работи како партнер или е вработен во истата. (Tennessee Advisory Opinion)

Во повеќето случаи фактите се наоѓаат помеѓу овие две екстреми и судијата треба да направи соодветна проценка и динстинкција со цел да ги отстрани можните лични интересите и интересите на лицето со кое е во сродство. Во конкретниот случај бројот на вработени во адвокатското друштво Н. Б. од Ш. каде синот на судијата З. - И. З. е во работен однос како адвокат не брои еноормно голем број на вработени, па од таа причина интересите се очигледни и големи.

Исто така во предметите Н. против Кипар бр.63246/10 и Р. против Хрватска бр.5856/13 детектирани се сомнежи во поглед на објективната непристрасност кога синот на судечкиот судија работел како практикант за адвокатска фирма која ја застапувала странката, со оглед на малата големина на фирмата, фактот дека синот работел одблиску со двајцата адвокати кои работеле на предметот и природата на врската татко син.

Кога станува збор за горенаведените критериуми за оцена, Комисијата смета дека со оглед на местото на живеење на судиите, односно тоа што станува збор за помал град не постои можност судијата да остане непристрасен при постапувањето. Ова од причина што голема е веројатноста работодавачот на синот на судијата и судијата 3. меѓусебно да се познаваат и индиректно да соработуваат.

Согласно член 75 став 1 точка 4 од Законот за судовите, потешка дисциплинска повреда, за која се поведува постапка за утврдување на одговорност на судија, се смета очигледно прекршување на правилата за изземање во ситуации во кои судијата знаел или требало да знае за постоење на некоја од основите за изземање предвидени со закон.

Во однос на претседателот на судот, односно, во овој случај ВД претседателот на судот, кој повеќе не ја врши таа функција, согласно член 79 став 1 алинеја 1 од Законот за судовите претседател на суд се разрешува од функцијата претседател на судот, кога Судскиот совет во постапка ќе утврди исполнување на некои основи меѓу кои алинеја 1 пречекорување или повреда на законските овластувања, а според алинеја 6 од истиот член, ако не го извести Судскиот совет на Република Македонија за сторена потешка дисциплинска повреда од членовите 75, 76 и 77 од овој закон од страна на судија во судот во кој е претседател, доколку настанувањето на повредата му било познато, а непријавувањето е заради прикривање на истата.

Последиците од постапувањето на судијата С.3. како што е споменато и погоре во одлуката се однесуваат на влијанието врз градење негативна перцепција за судството, угледот на судот и судиите, непристрасноста во постапувањето на судот и правичноста при одлучувањето во врска со правата на странките. Ова особено ако се земе предвид фактот што судиите се потпреле на претходна пракса на поранешниот претседател на судот, а едновременно не ја искористиле правната можност да доколку имаат дилема околу состојбата на судир на интереси во која се наоѓале, односно не можеле со сигурност да оценат дали таа состојба може да доведе до прекршување на законот, можеле да побараат мислење од Државната комисија за спречување на корупцијата, нешто што не го сториле. Членот 5 и 5 од ЕКЧП независноста на судиите не треба да биде прерогатив или привилегија за остварување на нивните лични интереси, туку напротив на интересите на владеење на правото и на оние кои бараат и очекуваат правда- правна завршница на споровите. Судијата при постапувањето има должност да внимава и да превенира конфликт на интереси помеѓу должностите од аспект на судија и социјалниот живот.

Поради сето погоре наведено, а врз основа на член 74 став 2 од Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр. 58/06, 62/06, 35/08, 150/10, 83/18, 198/18 и бр.96/19) и член 69 став 3 од Законот за Судскиот совет на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. бр.102/19), Судскиот совет донесе одлука како во диспозитивот на ова решение.

Одлучено во Судски совет на Република Северна Македонија на ден 07.04.2022 година.